

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Egy és más Budapestről*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Osztályozás

Tárgy

96.2

Hely

Idő

"1923"

Személy

„Egy és más Budapestről.”

A Berliner Tageblatt cikke.

A Berliner Tageblatt, Németországnak egyik legtekintélyesebb lapja, szombati számában cikket ír Budapestről. Ha kevésbé komoly lapról volna szó, tudomást sem vennénk arról az okvetetlenkedésről, amelyet a cikk írója megenged magának, a régi jól ismert és világszerte közgyűlöletnek örvendő porosz fenhéjazást és nagyvási hőbortot mutatva be.

Mindenekelőtt valami rejtélyes történetet ír arról, hogy a szállodában, amikor szobájába ért, megjelent a szobaleány és ünnepélyesen tört németességgel ezeket mondta: „*Ime itt hozom Önnek szobájának kulcsát.*” Ezért a műveletért harminc koronát kért.

De ezen kevésbé botránkozik meg, mint azon, hogy négyezer koronát vagyis 28.000 márkát kértek *töle egy szobáért.* A kitűnő újságíró, úgy látszik, nincs arról informálva, hogy a berlini másodrendű szállodákban 80—100.000 márkán alul nem kap szobát magyar utas, ellenben az elsőrendű szállodák 150.000, 200.000, sőt háromszázezer márkát is elkérnek egy szobáért és fürdőszobáért. Még a valutakülönbözetet is figyelembe véve, a budapesti szállodák összehasonlíthatatlanul olcsóbbak a berliniekénél.

De a súlyos és nagy panasz csak most következik:

„Egy rendőrnök az utcán az ember annyit beszélhet németül, amennyit csak akar, úgy tesz, mint ha nem is értene.”

Hátha csakugyan tud németül s bizonyára van olyan is, és még sem felel, az bizonyára nem helyes. *De hátha nem tud németül?* Bár fogadást ajánlunk a berlini kollegának, hogy több budapesti rendőr tud németül, mint berlini rendőr magyarul. Gilt? Vagy talán azt méltóztatik vélekedni, hogy az más? Tudomásunk szerint a trianoni békeszerződés, sok szörnyüségére dacára, német vagy pláne porosz provinciává még sem tette Magyarországot. Mert, hogy a cikk írójának ilyesforma véleménye lehet, mutatja a következő siráma, amely azt panaszolja: hogy a magyarok, megnövekedett sovínizmusukban, nemzetközi jelentőségű fogalmakra olyan szavakat találnak ki, amelyeket senki sem tud kimondani; így például, mondja: az Apothekeket gyógyszerháznak és a Konditorjeit cukrászdának nevezték el.

1923. 6. 23.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (C)

Hát ez bizony szörnyűség! Amde vigasztalódjék a kitűnő riporter azzal, hogy vannak egyéb nemzetközi jelentőségű fogalmak, amelyeknek német és magyar megnevezése szintén nem egyező. Az *Eseleit*-t például mi számárságnak mondjuk, az „*idiotisch*”-t hülyeségnek, a *Größenwahn*-t nagyvási hőbortnak, az „*unverschämtheit*”-ot szemtelenségnek és így tovább.

És az *étlapok* is érthetetlenek, mondja továbbiakban, mert magyarul *írvák* s nem poroszul. Legföljebb a Ritzben és a Bristolban adnak — kérésre — franciát is. Itt aztán már a német alaposság is bajba kerül, mert azt ugyan minden budapesti vendéglátogató tudja, hogy a *legritkább dolog az egy nyelvű étlap, vagyis a berlini rendszerű,* mert ott ugyan mást, mint németet, nem találni.

Éz a német alaposság különben a *fürdőinkről* való megjegyzéseiben is csődöt mond, amikor a Szent Gellért fürdőt és az *Arlezi fürdőt* is török építkezéseknek állítja, sőt a Gellért fürdő pompás mivoltának okát abban látja, hogy a törökök bizonyára hallottak Caracalla fürdőinek nagyszerűségéről.

A cikkíró vad poroszságának és magyarlenézésének van azonban egy kézenfekvő magyarázata. Ő tudniillik, bár a szélső liberális-demokrata B. T. munkatársa, bizonyára a „fajnémetek” gárdájához tartozik, ami már abból is kitérnik, hogy a neve: Victor Auburtin.

Még inkább jókedvre derítő azonban, ugyanennek az újságnak pénteki száma, amelyben *Petőfi-vel számol le.* Egy előadó-esttel kapcsolatban, ahol Petőfi-verseket szavaltak, megállapítja a B. T. kritikus, hogy Petőfi, amikor első költeményei megjelentek, „európai ügy” volt, de ma már csak, az „ébredő magyarok” értelmében vett magyar fogalom és hogy csak *mosolyogva* lehet eltűnni, ha *Petőfi* a nagy európai lírikusok közé akarják sorozni. *Petőfi*, mondja, az európai irodalomban már rég túlhaladott talentum.

Ehhez és ezekhez valóban csak egy megjegyzést érdemes fűzni s ez az, hogyha a porosz génusz, a világháború eléggé közismert eredménye után is ilyen prepotens módon nyilvánul meg, mi lett volna velünk és a kerek világgal; ha — egykori szövetségünk győzni talált volna?